

Suvestinė redakcija nuo 2007-11-23 iki 2009-04-25

Isakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [86-3728](#), i. k. 102301MISAK00000429

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL SARTŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO**

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 429
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Sartų regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).
2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 429

SARTŲ REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Sartų regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau vadinama – Reglamentas) – tai teisės aktas, nustatantis specialius regioninio parko apsaugos, projektavimo ir statybų jo teritorijoje reikalavimus bei tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Sartų regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#)) įstatymai ir kiti įstatymai; Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)); Sartų regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 (Žin., 1999, Nr. [39-1227](#)); statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Sartų regioniniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo; Sartų regioninio parko tvarkymo planas (planavimo schema), Sartų regioninio parko dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Sartų regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos, remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei Saugomų gamtinių kraštovaizdžio objektų nuostatais, pagal šių objektų gamtotvarkos projektus.

II. ŠIAME REGLAMENTE VARTOJAMOS SĄVOKOS

5. **Apžvalgos aikštelė (regykla)** – teritorija, skirta stebėti atsiveriančią panoramą, kurioje gali būti įrengtas į žemę besiremiantis statinys. Jame gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai), mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

6. **Atokvėpio vieta** – trumpalaikiam poilsui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami miško baldai, informacijai skirti statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos).

7. **Buvusi sodyba** – sodyba, kurios buvimo faktas įrodytas istoriniais-archyviniais dokumentais ar teismo sprendimu.

8. **Istoriškai susiformavęs kultūrinis kraštovaizdis** – žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindintis kraštovaizdis, susiformavęs iki 20 a. vidurio.

9. **Kraštovaizdžio estetinė vertė** – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

10. **Lankomi objektai** – skirti ir/ar pritaikyti lankymui paveldo objektai ir kiti saviti kraštovaizdžio kompleksai bei objektai, apžvalgos aikštelės (regyklos), atokvėpio vietos, poilsiavietės, paplūdimiai bei kiti visuomenės reikmėms skirti objektai.

11. **Mažasis pramoginis laivas** – laivas, kurio korpusas trumpesnis kaip 15 m, neatsižvelgiant į varomąją priemonę, skirtas pramogų ir laisvalaikio reikmėms.

12. **Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai** – tvoros, informacijai skirti statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos), informaciniai ženklai bei riboženkliai, laiptai, lieptai ir kt.

13. **Medinė valčių pastogė** – medinis statinys, įrengtas ant vandens telkinio kranto ir skirtas laikyti ne daugiau kaip 5 valtims.

14. **Pažintinis takas** – ne platesnis kaip 4 m takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirginiam turizmui, įrengtas siekiant sudaryti sąlygas susipažinti (aplankyti) su gamtos ir/ar kultūros paveldo objektais, savitais regionais bei reiškiniais, turintis informacijai skirtų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių.

15. **Poilsiavietė** – laikinai apsisototi be nakvynės skirta teritorija, kurioje įrengti rekreaciniai įrenginiai, laūžavietė, tualetas, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

16. **Rekreaciniai įrenginiai** – miško baldai, pavėsinės, stoginės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai (laipynės, sūpynės ir kt.), persirengimo kabinos ir pan.

17. **Rekreaciniai pastatai** – ilgalaikiam (stacionariam) poilsiui skirti statiniai, statinių grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio namai, sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, kempingai, turizmo bazės, nakvynės paslaugų namai, jaunimo nakvynės namai).

18. **Stovyklavietė** – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, pritaikyta palapinėms statyti, kurioje įrengti rekreaciniai įrenginiai, laūžavietė, tualetas, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai. Joje sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti bei aktyviam poilsiui organizuoti.

19. **Tradicinė regiono architektūra** – etnografinė sričiai būdinga gyvenamosios ir kitos paskirties pastatų ir statinių architektūra bei teritorinė erdvinė struktūra, susiformavusi iki profesionaliosios architektūros atsiradimo.

20. **Visuomenės poreikiai saugomose teritorijose** – viešieji poreikiai, susiję su gyventojų bei lankytojų teise ir reikme turėti galimybes poilsiauti, susipažinti su vertybėmis saugomose teritorijose, gamtos ir kultūros paveldu.

21. **Vizualinė (regimoji) tarša** – kraštovaizdžio estetinę vertę mažinančių statinių (neišvaizdžių, nederančių kraštovaizdyje architektūriniu stiliumi) ar želdinių, užstojančių gamtos ir kultūros paveldo objektus, vaizdingas panoramas, atsiradimas vertingose ir vaizdingose teritorijose.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

III. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

22. Sartų regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

22.1. konservacinio prioriteto: Vosynos gamtinis rezervatas, Antazavės šilo ir Dusetų girios botaniniai-zoologiniai, Kalviškių ir Mielėnų geomorfologiniai, Rašų, Sartų ir Salinio hidrografiniai, Ilgašilio kraštovaizdžio, Dusetų urbanistinis draustiniai;

22.2. ekologinės apsaugos prioriteto: Stravų–Kriaunų, Pasarčių, Margėnų, Kriugiško–Bobriškio–Rupetų, Velikuškių–Pakačinės, Marimonto, Dumblynės, Minkūnų, Joneliškių, Kavolių, Jaskoniškių, Paeglynės, Šventosios (upės) pelkės apsaugos zonos;

22.3. rekreacinio prioriteto: Baršėnų, Bradesių šilelio, Zalvio, Dusetų girios, Kavolių šilelio, Didžiadvario, Jaskoniškių miškai;

22.4. ūkinio prioriteto: Bradesių, Anapolio, Velikuškių, Dumblynės, Dusetų vienkiemio žemės ūkio, Dusetų girios, Antazavės šilo miškų ūkio paskirties zonos;

22.5. kitos (gyvenamosios) paskirties: Antazavės, Kavolių, Padustėlio gyvenamosios zonos;

22.6. Sartų regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal tipinius apsaugos reglamentus.

23. Sartų regioniniame parke taikomi:

23.1. reikalavimai veiklai visose regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

23.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

IV. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

24. Statiniai Sartų regioniniame parke projektuojami, statomi ar rekonstruojami, atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus bei tradicinės regiono architektūros savitumus, paveldo objektų apsaugos reikalavimus, siekiant:

24.1. išlaikyti gamtinio bei istoriškai susiformavusio kraštovaizdžio, gamtinių ir kultūrinių kompleksų bei objektų vertės požymius;

24.2. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

24.3. išlaikyti tradicinės regiono architektūros pobūdį, formas ir išmatavimus bei formuoti rekreacinių ir gyvenamųjų vietovių estetinį vaizdą.

25. Naujos sodybos, įskaitant ir ūkininko ūkio sodybas, projektuojamos ir statomos tik regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) ir bendrojo planavimo dokumentuose nurodytose teritorijose.

26. Rengiant detalų planą arba rengiant statybos projektus buvusioms sodyboms atkurti, vietos pastatams statyti gali būti parinktos kitose vietose, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų, taip pat laikantis 24 punkte išdėstytų reikalavimų. Kitose vietose ne miško paskirties žemėje pastatai gali būti projektuojami ir tuo atveju, kai buvusiose negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių ir kt.

27. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

28. Inžinerinė infrastruktūra (komunikacijos, keliai, privažiavimai, statiniai) projektuojama ar įrengiama, kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį bei neteršiant aplinkos. Projektuojant ar rekonstruojant kelius, parko tvarkymo plane (planavimo scheme) numatytus naudoti autoturizmui, gerinant kelių dangą išlaikomas esamų kelių pobūdis (susiformavę vingiai, nuolydžiai, kt.).

29. Projektuojant lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, didesnes kaip 500 m² ploto, turi būti numatytos želdinių juostos, skaidančios aikšteles mažesnėmis dalimis.

30. Regioninio parko miškuose, išskyrus rekreacinių zonų miškus, formuojama tik minimali rekreacinė infrastruktūra: įrengiami pažintiniai (pėsčiųjų, dviračių, žirginio turizmo) takai, apžvalgos aikštelės (regyklos), atokvėpio vietos, išsaugant natūralią gamtinę aplinką.

31. Regioniniame parke esančiose ir buvusiose namų valdose, išskyrus gyvenamąsias zonas, įvertinant kraštovaizdžio bei gamtos ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, gali būti statomi ir rekonstruojami gyvenamieji namai bei jų priklausiniai, laikantis statybos techninių reglamentų ir šių sąlygų:

31.1. viename žemės sklype galima formuoti tik vieną sodybą (namų valdą) su vienu gyvenamuoju namu ir priklausiniais. Neleidžiama statyti sublokuotų gyvenamųjų namų, išskyrus gyvenamąsias zonas;

31.2. nauji gyvenamieji namai statomi ne aukštesni kaip 7 m (gyvenamosios paskirties zonoje – iki 12 m), priklausinių aukštis – 5–7 m (aukštis skaičiuojamas nuo pastatų užstatomo ploto žemės paviršiaus nuolydžio vidurkio iki stogo kraigo);

31.3. bendras užstatymo plotas negali viršyti 300 m², iš jų gyvenamuoju namu užstatomas plotas – iki 120 m²;

31.4. pastatų statybai ir apdailai naudojamos tradicinės statybinės medžiagos (medis, plytos, akmuo, tinkas, stogo dangai – čerpės, nendrės, gontai arba jų imitacija);

31.5. pastatus (jų sienas, stogus) rekomenduojama dažyti regionui būdingomis spalvomis: pilka, ruda, žalia, geltona.

32. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

32.1. tvorų pobūdis, dydžiai ir medžiagos numatomos, atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioje yra planuojama teritorija, reikalavimus bei aptveriamų pastatų stilių. Paveldo objektams aptverti nustatomos specialios sąlygos, naudojamos autentiškos arba imituojančios autentiškas medžiagos ir formos;

32.2. neleidžiama aptverti sodybų (namų valdų) aukštesnėmis nei 1,5 m aukščio be cokolių, neperregimomis tvoromis;

32.3. neleidžiama užtvirti rekreacinių teritorijų – paežerių, paupių, apžvalgos aikštelių ir pravažiavimų bei praėjimų į juos, pažintinių takų ir kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių, užstatyti ar kitaip riboti Sartų regioninio parko lankymą;

32.4. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai būtina atkurti medynus;

32.5. vandens telkinių, išskyrus esančių rezervate, pakrantėse gali būti įrengti mediniai lieptai ir tilteliai iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, bet ne didesni kaip 30 m² ploto;

32.6. vandens telkinių pakrantėse, išskyrus esančių rezervate ir draustiniuose, gali būti įrengiamos medinės valčių pastogės 1–2 valtimis;

32.7. užrašai reklamos skyduose, stenduose, nuorodose rašomi valstybine ar kita kalba. Visais atvejais reklama gali būti skelbiama, tik suderinus su Sartų regioninio parko direkcija;

32.8. draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paminklų vizualinės apsaugos zonoje, nesuderinus su regioninio parko direkcija.

33. Buvusių žemės ūkio įmonių pastatus ir buvusius karinės paskirties statinius, ypač esančius draustiniuose, ekologinės apsaugos bei rekreacinio prioriteto zonoje, prie pažintinių takų, regyklų bei lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti į atitinkančius regioninio parko steigimo tikslus bei architektūrinius reikalavimus pastatus, reikalingus visuomenės poreikiams.

33¹. Regioniniame parke draudžiama statyti, laikyti ir naudoti vagonėlius ir kilnojamuosius objektus/įrenginius (namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemonės, sandėliukus, garažus, bitininkų/sodininkų vagonėlius/namelius), išskyrus Statybos įstatyme, kituose teisės aktuose numatytus atvejus ir teisės aktų nustatyta tvarka masiniams renginiams naudojamus laikinus statinius, objektus ir įrenginius.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, *Žin.*, 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

33². Regioniniame parke draudžiama važinėti ne keliais, ne keliuose statyti ar kitaip eksploatuoti motorines transporto priemones (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates savaeigės transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, žemės ir miškų ūkio techniką, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, *Žin.*, 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

34. Sartų regioninio parko rezervate statyba draudžiama.

35. Rengiant detaliuosius etnografinių požiūriu vertingų miestelių bei kaimų, išlaikiusių senąją struktūrą ir/ar architektūrą, planus, išsaugoti susiklosčiusią planinę struktūrą, vertingus gamtos ar kultūros elementus, numatyti būdus jiems išryškinti ar atkurti prarastams.

36. Pažintiniai takai, apžvalgos aikštelės (regyklos) gali būti įrengiamos vietose, nustatytose Sartų regioninio parko tvarkymo plane (planavimo schemeje), draustinių tvarkymo planuose bei kituose saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

37. Sartų regioninio parko draustiniuose statomiems statiniams taikomi šie reikalavimai:

37.1. esamose ir buvusiose sodybose, taip pat sodybose, numatytose Sartų regioninio parko tvarkymo plane ir/ar draustinių tvarkymo planuose projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip vieno aukšto su mansarda gyvenamieji namai ir vieno aukšto priklausiniai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (iki 1940 m.) užstatymo pobūdį, pastatyti apžvalgos ar miškų priešgaisrinio stebėjimo bokštą;

37.2. gyvenamųjų namų aukštis iki pastatų karnizo – 3 m, iki kraigo – 7 m (aukštis skaičiuojamas nuo pastatu užstatomo ploto žemės paviršiaus nuolydžio vidurkio iki stogo kraigo);

37.3. neleidžiama statyti naujų bei plėsti esamų rekreacinių pastatų ir kompleksų.

38. Draustiniuose esamas sodybas galima pritaikyti kaimo turizmui ir lankytojams aptarnauti, puoselėjant ir skleidžiant regiono etnografines tradicijas.

39. Kultūriniame (urbanistiniame) draustinyje neleidžiama įrengti saulės energijos akumuliacinio įrenginių pastatų stoguose ir prie išorinių sienų.

40. Išsėklotuosius nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekultivuoti taikant priemones, atitinkančias draustinio steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ar pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos bei gausinimo reikalavimus.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

41. Esamose sodybose, neartinant užstatymo linijos prie paviršinio vandens telkinio, galima rekonstruoti esamus pastatus ar statyti naujus vietoj buvusiųjų, ne aukštesnius kaip 7,5 m nuo žemės paviršiaus iki namo kraigo.

42. Paveldo objektų (saugomų kraštovaizdžio objektų) teritorijose, jų apsaugos zonose neleidžiama statyti statinių, užstojančių paveldo objektus, trukdančių juos apžvelgti nuo pagrindinių priėjimų, pažeidžiančių jų raiškumą, didinančių teritorijos vizualinę (regimąją) taršą.

VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

43. Rekreacinėse zonose gali būti išskiriamos intensyvaus ir ekstensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos.

44. Rekreacinėse zonose esamas sodybas rekomenduojama rekonstruoti į rekreacinius pastatus.

45. Intensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijose (rekreacinės paskirties žemėje), rekreacinės funkcijos prioriteto miesteliuose ir kaimuose, pagal detaliuosius planus galima rekreacinių įrenginių ir pastatų statyba, jeigu tai numatyta Sartų regioninio parko tvarkymo plane (planavimo schemeje).

46. Rekreacinėse zonose plėtojama tik poilsio ir turizmo infrastruktūra. Jose negalima bloginti rekreacinių išteklių kokybės, naikinti kraštovaizdžio estetinio potencialo, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusių pastatų bei įrangos:

46.1. rekreacinė infrastruktūra kuriama rekreacinėse zonose, pradėtose urbanizuoti teritorijose, neplečiant rekreacinių statinių statybos gamtinį pobūdį išlaikiusiame kraštovaizdyje, neplanuojant statyti naujų didelių (daugiau nei 40 vietų) rekreacinių pastatų. Rekreacinių pastatų statyba ribojama Dusetų girios, Jaskoniškių miško, Kavolių šilelio rekreacinėse zonose;

46.2. projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 2 aukštų su mansarda rekreaciniai pastatai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia įrengti apžvalgos bokštą;

46.3. rekreacinių pastatų talpumas gali būti didinamas plečiant esamus rekreacinius pastatus bei rekonstruojant sodybas;

46.4. rekreacinėse zonose, įskaitant miškus, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės;

46.5. miško parkai kuriami Sartų regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) numatytose vietose, įrengiant jiems būtiną rekreacinę infrastruktūrą;

46.6. autoturizmui pritaikomi esami bendro naudojimo keliai ir miško bei lauko keliai, įrengiant specialius pažintinius autoturizmo maršrutus;

46.7. pagal galimybes formuojamos teritoriskai atskiros turizmo (autoturizmo, vandens turizmo, dviratininkų ir pėsčiųjų turizmo) sistemos;

46.8. turistinių trasų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius lankomus Sartų regioninio parko objektus.

47. Gamtinė aplinka rekreaciniams interesams pertvarkoma minimaliai. Sartų regioninio parko rekreacinio prioriteto zonose nustatomos šios teritorijų tvarkymo veiklos sąlygos ir apribojimai:

47.1. vykdomi darbai, didinantys vietovės estetinį potencialą, naudojamos specialios kraštovaizdžio architektūros priemonės;

47.2. gerinamos vietovės eksponavimo galimybės;

47.3. intensyvinamas želdinimas teritorijose, kuriose vyrauja žemės ūkio naudmenos;

47.4. vandens telkiniai ar jų dalys naudojamos, formuojant aplinką numatytoms vandens rekreacijos rūšims;

47.5. įrengiami reikalingi šuolių į vandenį ir paplūdimio įrenginiai, techniniai kompleksai bei rekreaciniam naudojimui paruošiama pakrantė;

47.6. gali būti įrengiami hidroparkai, palaikant akvatorijas pusiau natūralioje būklėje, neperkraunant jų inžineriniais įrenginiais.

48. Išekspluatuotus nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekomenduojama reikultivuoti pritaikant visuomenės poreikiams (įrengiant vandens telkinius, sodinant miškus, kt.).

49. *Neteko galios nuo 2007-11-23*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, *Žin.* 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

VIII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS (GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

50. Rengiant detaliuosius miestelių bei kaimų planus, būtina laikytis šių planavimo nuostatų: neplėsti Sartų regioninio parko miestelių ir kaimų, išskyrus esančių gyvenamosiose ir/ar ūkinėse zonose. Jų urbanistiniai-architektūriniai ir inžinerinės įrangos klausimai sprendžiami rengiant detaliuosius planus pagal specialiuosius reikalavimus, nustatytus gyvenamajai ar ūkinei zonai.

51. Esamose gyvenvietėse galima didinti namų valdų skaičių. Gyvenamieji namai statomi esamose ir buvusiose sodybose, rekonstruojant esamas sodybas ir pastatus. Gyvenviečių plėtra diferencijuojama pagal Sartų regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) nustatytą jų reglamento tipą.

52. Namų valdose, esančiose Sartų regioninio parko gyvenamosiose zonose, įvertinant kraštovaizdžio bei gamtos ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, gali būti statomi ir rekonstruojami gyvenamieji namai bei jų priklausiniai, laikantis galiojančių statybos techninių reglamentų ir šių sąlygų:

52.1. esamose ir buvusiose sodybose, taip pat sodybose, numatytose Sartų regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip dviejų aukštų su mansarda gyvenamieji namai ir vieno aukšto priklausiniai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei

tvarkyti kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (iki 1940 m.) užstatymo pobūdį, pastatyti apžvalgos ar kitos paskirties bokštą;

52.2. gyvenamieji namai gali būti statomi dviejų aukštų su mansarda, jų aukštis iki pastato karnizo – 7 m, iki kraigo – 12 m (aukštis skaičiuojamas nuo pastatų užstatomo ploto žemės paviršiaus nuolydžio vidurkio iki stogo kraigo);

52.3. priklausiniai gali būti statomi ne aukštesni kaip 7 m.

53. Visuose miesteliuose gali būti įrengiami šiuolaikinę technikos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių, aikščių bei kiemų paviršiaus danga. Prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį miestelio vaizdą bei esamą kraštovaizdžio pobūdį.

IX. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI ŪKINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI

54. Žemės ūkio ir miškų ūkio prioriteto funkcinėse zonose esančiose sodybose galima atstatyti gyvenamuosius namus ar priklausinius vietoj buvusiųjų bei rekonstruoti esamus gyvenamuosius namus bei priklausinius.

55. Žemės ūkio ir miškų ūkio prioriteto funkcinėse zonose galima statyti ryšio-priešgaisrinius stebėjimo bokštus bei miško ūkio ir žemės ūkio veiklai reikalingus statinius vietose, numatytose regioninio parko tvarkymo plane (planavimo scheme).

X. SKATINAMA VEIKLA

56. Sartų regioniniame parke skatinama:

56.1. veikla, išsauganti ir išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę;

56.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas, didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus;

56.3. miškų sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtinio karkaso elementuose. Želdinių juostomis ar grupėmis rekomenduojama skaidyti plačius intensyvios žemdirbystės laukus arba želdinti ribas tarp ūkininkų sklypų;

56.4. pažėistų kraštovaizdžio kompleksų bei objektų atkūrimas;

56.5. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo bei panaudojimo būdų, taip pat naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

56.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas, siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, pritraukti Sartų regioninio parko lankytojus, sukuriant galimybę gauti papildomų pajamų;

56.7. specialių apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas pagal nustatyta tvarka parengtus projektus;

56.8. pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant: autoturizmui, dviračių, pėsčiųjų, vandens ir žirginiam turizmui, žiemos sezono metu pažintinius takus bei jų įrangą panaudojant slidžių turizmui;

56.9. poilsiaviečių įrengimas rekreacinėse zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose (planavimo scheme, specialiuosiuose planuose) nustatytose vietose;

56.10. rekreacinės infrastruktūros kūrimas, mokomųjų ir pažintinių takų projektavimas ir įrengimas;

56.11. skansenų (muziejų po atviru dangumi) įrengimas;

56.12. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, kaimo turizmo, rekreacinio verslo plėtra nustatytose vietose, patalpų Sartų regioninio parko lankytojams apgyvendinti nuoma;

56.13. turizmo mažais pramoginiais laivais, išskyrus varomus mechaniniais ir elektros varikliais, organizavimas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-577](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4937 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-577

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 429 "Dėl Sartų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo